

Religionskunskap

Delprov A

Årskurs

6

Elevens namn och klass/grupp

Viktig information till dig som ska göra provet

På en del uppgifter i provet ska du visa att du kan **resonera** kring en fråga. Dina svar ska vara så tydliga att någon annan kan läsa och förstå vad du menar. Dessa uppgifter ger ofta flera belägg (poäng). Därför är det viktigt att du skriver så utförligt som möjligt på uppgifterna. Det finns inga ”minuspoäng” i detta prov. Är du osäker på vad du ska skriva, är det alltså bättre att du skriver lite än ingenting alls.

På en del uppgifter i provet står det att du ska ringa in några saker eller stryka under några meningar. Om det till exempel står att du ska stryka under fem meningar är det viktigt att du gör just **fem** understrykningar.

Läs uppgifterna noggrant!

Uppgifterna är blandade, det är inte så att de svåraste kommer sist. Du får reda på vilken nivå du kan nå vid varje uppgift med hjälp av ett rutsystem.

Uppgiften kan ge
belägg för E-nivå

Uppgiften kan ge
belägg för C-nivå

Uppgiften kan ge
belägg för A-nivå

Behöver du mer plats att skriva på än vad det finns i häftet går det bra att skriva på lösblad. Tänk på att skriva ditt namn och klass/grupp.

Världsreligionerna

Nedan finns frågor om de fem världsreligionerna. Kryssa i **det** alternativ som är rätt.

Kristendom

a) I kristna kyrkor finns ofta ett krucifix. Vad symboliserar det?

Att Jesus dog för alla människors skull.....☐

Gud som skapare.....☐

Ett skydd mot det onda.....☐

b) I samband med vissa gudstjänster ges nattvarden. Varför ges den?

För att påminna om kristna mattraditioner☐

För att fira att Jesus föddes☐

För att påminna om den sista måltiden som Jesus hade tillsammans med lärjungarna ☐

Judendom

c) I judendomen firas sabbat en gång i veckan. Varför firas den?

För att Gud vilade på den sjunde dagen efter att ha skapat världen.....☐

Till minne av uttåget ur Egypten.....☐

För att man ska umgås och ha tid för varandra☐

d) Vissa judar har en kippa på huvudet. Varför har de det?

För att påminna om Mose och den brinnande busken.....☐

För att visa respekt för Gud.....☐

För att hedra avlidna släktingar.....☐

Islam

e) Varför firas ramadan?

För att man särskilt ska tänka på dem som har det svårt.....☐

För att den symboliserar en person som fått i uppdrag att framföra Guds budskap.....☐

För att Abraham var beredd att offra sin son Ismael.....☐

f) Allmosan är ett viktigt inslag i islam. Vad ska den påminna människor om?

Att en muslim ska be till Gud på bestämda tider varje dygn.....☐

Att människorna ska hjälpa dem som har det svårt.....☐

Muhammeds uppenbarelser.....☐

Hinduism

g) Ganges är en helig flod. Varför är den det?

Den symboliserar vishet och kunskap.....☐

Den renar själen från synder och fel.....☐

Den räddar människorna från faror och ondska.....☐

h) För hinduer är tron på reinkarnation viktig. Vad innebär det för en troende hindu i vardagen?

Att man fastar och ber ☐

Att man utför goda handlingar för att få det bra i nästa liv ☐

Att frukt offras till guden Brahma för att skörden ska bli bra ☐

Buddhism

i) Vad symboliserar hjulet inom buddhismen?

Det prov många pojkar och vissa flickor gör i början av tonåren då de bor i kloster... ☐

En högtid när man firar att Buddha blev upplyst..... ☐

Den åttafaldiga vägen som alla buddhister ska följa ☐

j) Meditation är viktigt för många buddhister. Varför är det så?

Det är på det sättet man ber om gåvor..... ☐

Det är en hjälp att bli fri från begär ☐

För att man firar Buddhas födelse..... ☐

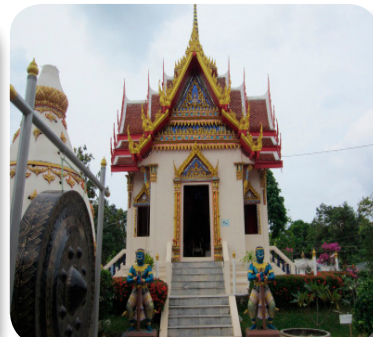
Uppgift 2
Världsreligionernas byggnader

Kristendom

Islam

Buddhism

Hinduism

Judendom

Välj två av religionerna ovan.

Skriv så utförligt som möjligt
om **likheter och skillnader** mellan
byggnaderna i dessa religioner.

Använd dig av frågorna i rutan.

- Hur ser byggnaderna ut inuti?
- Hur används byggnaderna?
- Varför har alla dessa religioner den här typen av byggnader?

[illegible]

Text till uppgift 3

Vännerna Keyla och Maria

Keyla och Maria har varit kompisar sedan de gick i förskolan. Nu går de i sexan och håller fortfarande ihop. Det är inte bara de två längre utan nu har de också fått nya kompisar: Isabelle, Max, Ali och Josef. De är tillsammans på rasterna i skolan och ibland även på eftermiddagarna.

Keyla har varit lite bekymrad ett tag. Maria är hennes bästa vän, men hon luktar svett. Det är inte bara Keyla som känner det, för de andra i gänget har pratat om Marias svettlukt med Keyla. De tycker att det är äckligt och vill att Keyla ska prata med Maria om det.

Keyla vet inte vad hon ska göra. Hon märker att kompisarna tar avstånd från Maria och att de börjar dra sig undan utan att säga något. Keyla funderar på om hon ska prata med Maria, som nog blir ledsen då, eller om hon ska låtsas som ingenting och hoppas att Maria kommer att märka det själv.

Uppgift 3

Läs texten om vännerna Keyla och Maria

Skriv och berätta om hur du tycker att Keyla ska göra. Skriv också **varför** du tycker så och vilka konsekvenser/följder det kan få för de olika inblandade.

I ditt **resonemang** ska du använda dig av **minst två** av följande eller liknande begrepp:

ansvar

orätt

rätt

skyldighet

schyst

Uppgift 3

[illegible]

Uppgift 4

Första söndagen i advent

Kryssa för det påstående som stämmer med första söndagen i advent.

Ett påstående i varje kolumn är rätt.

A	B	C
Förklaring i kristen tradition	Traditioner för 100 år sedan	Traditionen nu
☐ väntan på att få fira att Jesus föddes ☐ Josef och Maria får reda på att de ska skattskrivas ☐ Maria tog med Jesus till templet för första gången	☐ kvinnorna köpte mandlar och lade riset i blöt inför kokandet av julgröten ☐ gudstjänstbesök i kyrkan, psalmsång, många tända ljus, allt bullrigt utomhusarbete var förbjudet ☐ man tände eldar utomhus som skulle skrämman bort häxor ☐ årets enda lediga vecka började, man besökte marknader och det fanns tid för att besöka släkt och vänner	☐ man dansar in julen den första december ☐ familjen bakar och äter semlor ☐ skyltsöndag i många affärer, dags att tända adventsljusstaken, fika med pepparkakor ☐ mellandagsrean börjar i affärerna ☐ vi tänder ljus för vintersolståndet och uppmärksammar att dagarna nu blir längre igen

Uppgift 5

Julen

Kryssa för det påstående som stämmer med julen i Sverige.

Ett påstående i varje kolumn är rätt.

A	B	C
Förklaring i kristen tradition	Traditionen för 100 år sedan	Traditionen nu
☐ man firar att Jesus föddes ☐ man firar att Jesus uppstod ☐ man firar att de tre vise männen kom fram till krubban med sina presenter	☐ besök i kyrkan på julottan, prästen läste julevangeliet, dopp i grytan ☐ prästen kom till familjen och höll husförhör om lilla katekesen ☐ man lade granris under huvudkudden i sängen ☐ man började fasta	☐ drottningens födelsedag firas genom att vi hänger silverglitter i granen ☐ firas alltid på en lördag då alla är lediga och alla affärer är stängda ☐ vi firar vintern och alla växter som vilar genom att bygga snölyktor och snögubbar ☐ en familjehögtid då man ger presenter, äter mycket mat och tittar på TV ☐ man tänder ljus vid gravarna på kyrkogården och minns döda släktingar

☒ ☒ ☒

Varför är det så? Skriv, berätta och ge exempel.

[illegible]

Texter till uppgift 7 och uppgift 8

Matregler i judendomen

Källa 1

De judar som följer sin religion noga äter bara mat som är kosher. Det betyder att maten följer de judiska reglerna för vilken mat man får äta. Reglerna bygger på gamla judiska böcker och traditioner från flera tusen år sedan.

Reglerna säger att judar inte får äta hästar, grisar eller harar men de får äta kor, får och rådjur om det är slaktat av en speciellt utbildad slaktare. En annan viktig regel är att inte blanda kött med mat som innehåller mjölk, grädde eller ost.

Ur läroboken *Upptäck religion*

Källa 2

På skolgården stod några barn och pratade om hur de brukar fira påsk. De kom då att prata om vad man inte får äta som jude. Ett barn visste att judar inte får blanda mjölk och köttprodukter. Judar får inte heller äta skaldjur men fisk får de äta eftersom fiskar har fjäll.

Samtal mellan elever på en skolgård i Sverige

Källa 3

Kosher betyder mat som är tillåten för judar. Alla ätliga växter är tillåtna. Av fyrfotadjuret får man bara äta sådana som både har tudelade klövar och idisslar. Man får äta vanliga tamfåglar (till exempel hönor och kycklingar, kalkoner, ankor, gäss). Av djuren i vattnet får man endast äta fiskar som har fenor och fjäll. Denna lista på djur i Tredje Mosebokens kapitel 11 avslutas med att Gud säger ”Ty jag, den Evige, är er Gud, därför skall ni helga er för att på så sätt bli heliga” (3 Mos. 11:44-45). Orsaken till kosher-reglerna är därför inte hygieniska, utan i stället ett sätt för människan att lära sig att kunna välja och kunna välja bort. På så sätt visar vi oss själva att vi är människor.

Rabbin Peter Borenstein, Göteborg

Källa 4

I Femte Mosebok, kapitel 14, vers 21 står att ”du skall inte koka en killing i dess moders mjölk”. Judarna skiljer på mjölk- och köttprodukter och skulle aldrig servera eller äta en biff med grädd-sås. De som vill vara bombsäkra på att mejeri- och köttvaror aldrig kommer i kontakt med varandra har olika uppsättningar av kastruller, porslin och bestick. Det ska också gå ett visst antal timmar mellan intag av kött- och mjölkprodukter.

Ur den kristna tidningen *Dagen*, 4 april 2012

Uppgift 7

Matregler i judendomen

Använd dig av de fyra källorna på föregående sidor och svara på följande frågor:

a) Vad får en jude **inte** äta?

b) Vad är kosher?

c) Varför är det viktigt för en jude att äta kosher?

☒ ☒ ☒

Vilken av de fyra källorna skulle du använda dig av för att lära dig om koshermat?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Uppgift 9

Etiska begrepp

Kryssa i **det** alternativ som du tycker passar bäst. Motivera **varför** du tycker att detta begrepp passar bäst.

a) Killar och tjejer ska behandlas lika.

☐ empati ☐ solidaritet ☐ jämlikhet

Motivering:

b) Om jag ser att någon annan känner sig utanför, visar jag att jag vill vara kompis med den personen.

☐ rättvisa ☐ solidaritet ☐ jämlikhet

Motivering:

c) Där jag bor finns en idrottshall. Där tränar ett lag med killar och ett lag med tjejer. Lagen får fem timmars träning i veckan vardera.

☐ rättvisa ☐ solidaritet ☐ empati

Motivering:

d) I Sverige är det tillåtet med samkönade äktenskap. Det innebär att man får gifta sig med någon med samma kön som man själv har.

☐ empati ☐ rättvisa ☐ jämlikhet

Motivering:

Uppgift 10

Kränkning

Din uppgift är nu att hitta på en situation som handlar om kränkning.

Beskriv situationen kortfattat och motivera varför det rör sig om en kränkning.

Ge exempel på vad man kan göra för att situationen ska bli bättre.

[illegible]

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Institutionen för didaktik och pedagogisk profession